

Рева С. І.,

аспірант кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ,
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-6139-8872>

ВИЗНАЧЕННЯ МОМЕНТУ ВИЯВЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНОГО З КОРУПЦІЄЮ: ГЕНЕЗА НАУКОВОГО ВИРІШЕННЯ НАЯВНОЇ ПРОБЛЕМИ

Анотація. У статті порушується важлива для адміністративно-деліктного провадження проблема – визначення моменту виявлення правопорушення, пов'язаного з корупцією. Відсутність його чіткого закріплення в законодавстві України зумовлює неоднозначність у правозастосовній та судовій практиці. Обґрунтовується, що таким моментом є отримання уповноваженим органом чи посадовою особою інформації про порушення. За наявності прогалин пропонується застосування принципу верховенства права та найбільш сприятливого підходу для особи.

Ключові слова: адміністративні правопорушення, правопорушення, пов'язані з корупцією, провадження у справах про адміністративні правопорушення, момент виявлення правопорушення, практика ЄСПЛ, верховенство права.

Постановка проблеми. На сьогодні виявлення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією є одним із напрямків протидії корупційним правопорушенням. І хоча ця група деліктів (за розумінням законодавця – ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції») безпосередньо не містить ознак корупції [1], на фоні наявності спільних рис, властивостей та детермінант дає підстави говорити про спорідненість цих двох правових явищ [2, с. 68]. Розгляд цієї категорії адміністративних правопорушень законодавством віднесено до підвідомчості районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів (ст. 221 КУпАП). Маємо констатувати, що процес документування правопорушень, передбачених главою 13-А КУпАП не можна назвати простим – від осіб, уповноважених на складання протоколів за цей вид проступків процедура вимагає ретельного збору достатньої кількості доказів. Як наслідок, умовно кожна третя-четверта справа, яка направлена до суду, за результатами розгляду закривається з тих чи інших, передбачених законом обставин (див. Табл. 1). Зокрема $\geq 30\%$ таких справ закривається

у зв'язку із закінченням строків давності накладення стягнення (п. 7 ч. 1 ст. 247 КУпАП).

Згідно з ч. 4 ст. 38 КУпАП: «адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією може бути накладено протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення» [6]. Як свідчить аналіз судової практики, підстави для закриття відповідних справ виникають саме через вплив строків накладення адміністративного стягнення з моменту (дня) виявлення таких правопорушень. І проблема виникає не лише з приводу питання достатності чи недостатності окреслених у правовій нормі термінів, а й стосовно того, що початок впливу цього строку (формальна ув'язка моменту виявлення правопорушення з певними фактами) не має чіткої регламентації у чинному вітчизняному законодавстві.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Розпочинаючи вивчення теоретичного підґрунтя, слід зазначити, що наукова спільнота не створила єдиної чіткої позиції з означеної проблематики. Навіть вибіркового аналізу наявних публікацій від 2000-х років свідчить, що позицію науковців щодо моменту (дня) виявлення делікту умовно можна розподілити на три основні групи – дві з них є фактично діаметрально протилежними: «з моменту виявлення уповноваженою особою ознак правопорушення»; «з моменту складання протоколу про адміністративне правопорушення»; третя – «є проблематика, але немає чіткої позиції щодо визначеності» (див.: Табл. 2).

Раніше (у співавторстві з М. Веселовим) ми вже досліджували це питання у публікації «Правова проблема визначення моменту виявлення адміністративного правопорушення (на прикладі правопорушень, пов'язаних із корупцією)» (2024 р.).

Таблиця 1

Кількість направлених до суду та закритих судами справ про адміністративні правопорушення, передбачені главою 13-А КУпАП (адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією) за період 2022–2024 р.р.

Рік	Кількість протоколів про адмін. правопорушення, направлених до суду у звітному періоді, з них / за якими судом прийнято рішення у звітному періоді	Закрито судами адміністративних справ, з них:			
		усього	%	у зв'язку із закінченням строків давності накладення стягнення	%
2024	15215 / 13943	3617	26%	1230	34%
2023	11756 / 11756	3800	32%	937	24,6%
2022	6757 / 6013	2138	35,5%	999	46,7%
У середньому за три роки $\approx$		3185	30%	1055	33%

Джерело: під час укладання цієї таблиці були враховані відомості звітів про стан протидії корупції [3; 4; 5].

**Вибірковий аналіз позицій вітчизняних науковців щодо моменту (дня)
виявлення адміністративного правопорушення**

Позиція: з моменту виявлення уповноваженою особою ознак правопорушення	Відсутність чітко визначеної позиції	Позиція: з моменту складання протоколу про адміністративне правопорушення
С. Гнатюк (2011 р.), «початком провадження у справах про адміністративні правопорушення є момент реалізації компетентним органом, посадовою особою законної адміністративно-юрисдикційної компетенції, тобто вчинення дій, спрямованих на перевірку інформації, збір доказів і з'ясування відомостей, необхідних для встановлення факту та кваліфікації адміністративного правопорушення» [7, с. 69];	О. Терещук (2000 р.), «процесуальний момент порушення справи – складання протоколу або реєстрація інформації про скоєне корупційне правопорушення» [8, с. 13];	Н. Панафеда (2018 р.), «факт, що діяння містить склад адміністративного правопорушення, зазначається тільки під час складання протоколу, і саме з дати його складання рахується строк накладання стягнення» [9, с. 102];
Е. Абдулкадірова (2020 р.), «провадження вважають відкритим не з часу прийняття органом формального рішення, а в момент отримання інформації або самостійної фіксації ознак адміністративного правопорушення» [10, с. 82, 135];	Ю. Борисова (2020 р.), «позиція щодо якої справа про адміністративне правопорушення вважається порушеною з моменту складання протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією є не зовсім правильною» [11, с. 16];	С. Мінченко та В. Сенік (2019 р.), «моментом виявлення правопорушень, пов'язаних з корупцією доцільно визнавати час складання протоколу про адміністративне правопорушення» [12, с. 69];
Л. Живицька (2012 р.), «початковим моментом провадження у справах про адміністративні правопорушення можна вважати час, коли інформація про проступок надійшла, зокрема, до уповноваженої посадової особи» [13, с. 165];		А. Монаєнко (2023 р.), «притягнення до адміністративної відповідальності починається з моменту складання протоколу та його пред'явлення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності» [14, с. 90];
Д. Євдокимов (2021 р.), «момент початку провадження про правопорушення, має вважатися розпочатим з моменту доведення до відома констатуючого суб'єкта про факт правопорушення» [15, с. 183].		

Джерело: власне узагальнення публікацій, зазначених у таблиці авторів.

Мета дослідження була спрямована на формування єдиної правозастосовної практики. Мусимо визнати, що за результатами цієї розвідки ми момент виявлення адміністративного правопорушення так само ототожнювали зі складанням протоколу про адміністративне правопорушення [16, с. 204]. По-перше, це співпадало з думкою частини наукової спільноти, по-друге, цьому сприяла частина проаналізованих судових рішень, і головне – це корелювалося з позицією Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), Національної поліції. Проте заради об'єктивності необхідно визнати, що до такого підходу визначення моменту виявлення правопорушення і у нас особисто питання залишалися. Задля розв'язання цього непростого питання остаточно крапку ставити зарано. Теоретичне вирішення означеної проблеми доцільно поєднати з аналізом наявної емпірики, а саме – релевантних роз'яснень суб'єктів правозастосування, судової практики, нарешті, розглянути цей правовий спір в контексті практики Європейського суду з прав людини тощо (далі – ЄСПЛ).

Метою даної статті є визначення моменту виявлення правопорушення, пов'язаного з корупцією (за умови доведеності наявності правової прогалини та з позиції дотримання принципу верховенства права) з метою формування єдиного підходу з урахуванням практики ЄСПЛ.

Виклад основного матеріалу. Ані Закон України «Про запобігання корупції», ані КУпАП до сьогодні не надає чіткого уявлення про те, з чим слід асоціювати момент виявлення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, що є вкрай необхідним з погляду застосування ст. 38 КУпАП.

Спроба компенсувати цей пробіл у правозастосовній діяльності була зроблена з боку НАЗК, з роз'яснень якого випливає, що «початком обчислення строку виявлення адміністративного правопорушення, а відповідно і датою виявлення правопорушення є дата складання уповноваженою службовою особою протоколу про адміністративне правопорушення» [17]. Упов-

новажені підрозділи Національної поліції використовують це роз'яснення, вважаючи датою виявлення правопорушення саме дату складання протоколу, тобто момент з'ясування всіх необхідних даних, «оскільки лише після їх отримання можливо встановити всі необхідні ознаки складу адміністративного правопорушення» [16, с. 202]. Представники поліції наголошують, що з моменту отримання ними первинної інформації про ознаки адміністративного правопорушення на проведення адміністративного розслідування, пов'язаного з корупцією для з'ясування усіх елементів складу цього проступку і збирання достатніх доказів часто витрачається багато часу. Тож, рахувати строк притягнення до адміністративної відповідальності вони схильні саме з дня складання підсумкового процесуального документа у розслідуванні (протоколу про адміністративне правопорушення). Задля своєї аргументації прихильники даної «теорії» підводять певну частину теорії правової науки, а по факту такий підхід спрямований на пролонгацію визначеного законом строку накладання адміністративного стягнення. Він (цей підхід) лобіюється здебільшого органами, уповноважених на документування адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, а також прокуратурою. Але чи слід погоджуватися з цією позицією суддям, які мусять приймати остаточне рішення у справі в реалії відсутності правової визначеності.

У Листі ВССУ від 22.05.2017 р. № 223-943/0/4-17 наголошується, що «для визначення початку перебігу строку давності притягнення особи до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, важливу роль відіграють як день вчинення, так і день виявлення правопорушення» [18]. При цьому роз'яснень щодо «дня виявлення правопорушення» ВССУ у цьому рішенні не надає. Водночас у пункті 5 чітко зазначено, що будь-якого продовження перебігу строків накладання адміністративних стягнень законом не передбачено, а тому в разі їх закінчення провадження у справі закривається. Отже, у разі виникнення спірної ситуації, в якій

питання обрахування спливу строку притягнення до адміністративної відповідальності буде залежати від способу визначення моменту його виявлення, остаточне рішення вимушений приймати суддя, який розглядає цю справу.

Адвокат і науковець А. Приходько наводить декілька прикладів судових рішень за ст. 172-6 КУпАП (за період 2017-2019 р.р.), на підставі чого стверджує про «усталену практику судів з приводу того, що моментом виявлення такого правопорушення є не дата складання протоколу, а дата, коли уповноважений суб'єкт дізнався про факт неподання відповідної декларації...» [19]. А це вже заснована на науковому підході думка практика! Але ситуація не видається такою собі однозначною. Як ми раніше з цього приводу наголошували (також наводячи приклади судових рішень), судові рішення за даною категорією справ є не лише доволі різноманітними, а й діаметрально протилежними [16, с. 202-203].

Подальше ознайомлення з судовою практикою розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтями глави 13-А КУпАП (за період 2020-2024 р.р.) демонструє, що з десятка справ розподіл ставлення суддів до цього питання виглядає майже 50/50. Наведемо декілька подібних прикладів:

– з рішення Полтавського апеляційного суду від 19.06.2024 р. у справі № 524/7881/23: «В даному випадку датою вчинення правопорушення необхідно вважати дату встановлення такого адміністративного правопорушення, пов'язану з складанням працівником УСР в Полтавській області протоколу про адміністративне правопорушення за ч. 1 ст. 172-1 КУпАП» [20];

– з постанови Чорнобаївського районного суду Черкаської області від 10.05.2023 р. у справі № 709/411/23: «суд не може погодитись з твердженням у протоколі про адміністративне правопорушення про те, що датою виявлення адміністративного правопорушення є дата складання протоколу, так як на момент його складання зібрані необхідні докази, що в сукупності і свідчать про ознаки правопорушення, оскільки воно не ґрунтується на вимогах закону, так як датою виявлення правопорушення є дата отримання документів від ДП «Особа_1», а саме наказу № 51-Од від 30.06.2022 р., яка очевидно передувала збиранню необхідних доказів в результаті чого в решті і складений відповідний протокол» [21].

Практика ЄСПЛ не містить конкретних вимог щодо того, яким тривалим має бути строк притягнення до відповідальності, у тому числі до адміністративної, залишаючи це питання на розсуд держави, у першу чергу, законодавця. Проте, на думку ЄСПЛ, держава повинні встановити такі строки, при цьому відповідні норми мають відповідати критеріям якості та передбачуваності, що накладає певні обмеження під час їх тлумачення, таке тлумачення має бути виключно послідовним роз'ясненням правил кримінальної, адміністративної чи іншої відповідальності, яке повинно бути сумісним з сутністю правопорушення та може бути розумно передбачуваним [22]. Слушно буде наголосити, що визначення моменту виявлення адміністративного правопорушення повинно буде закріплено в законі, а не у роз'ясненнях суб'єкта правозастосування, принаймні НАБУ!

Визначення того, що саме слід вважати моментом виявлення правопорушення не можна віднести і до судової дискреції (судового розсуду), оскільки останнє пов'язане з сутністю кримінального судочинства) на думку Верховного Суду охоплює повноваження суду (права та обов'язки), надані йому державою, обирати між альтернативами, кожна з яких є законною, інтелек-

туально-вольову владну діяльність суду з вирішення у визначених законом випадках спірних правових питань, виходячи із цілей та принципів права, загальних засад судочинства, конкретних обставин справи тощо [23]. Водночас у випадку наявності спору, що саме слід вважати моментом виявлення адміністративного правопорушення йдеться не про «законні альтернативи», а саме про правову (часткову) прогалину. Чинне українське законодавство не містить вказівки з яким процесуальним рішенням, документом чи фактом асоціювати момент формального виявлення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією. Тож, відсутня завершеність правового регулювання відповідних суспільних відносин. Водночас ефективність адміністративно-правового регулювання є найважливішим чинником не лише правотворчої діяльності, а й державного регулювання (державної політики) загалом [24, с. 75]. Згідно з ч. 2 ст. 65 Законом України «Про правотворчу діяльність»: «У разі виявлення правової прогалини відповідний суб'єкт правотворчої діяльності зобов'язаний прийняти (видати) нормативно-правовий акт, що її усуває, актом того самого виду, що містить прогалину» [25]. Суд для подолання правової прогалини може застосовувати у випадках, передбачених законом аналогію закону чи аналогію права.

Положень іншого закону, які б чітко регулювали подібні суспільні відносини на сьогодні немає. Можна лише провести певні паралелі з податковим законодавством, де законодавець пов'язує момент можливого виявлення певних порушень у даній сфері з часом («під час») проведення контролюючим суб'єктом відповідних перевірок (ст. 299.11 Податкового кодексу України) [26]. Отже, до подолання правової прогалини у спірних правовідносинах судам необхідно застосовувати загальні принципи права.

Порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення в районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судах визначається КУпАП та іншими законами України [27]. Суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [28]. Суді застосовують при розгляді справ Європейську конвенцію з прав людини та практику ЄСПЛ як джерело права [29].

Відповідно до п. 43 рішення ЄСПЛ у справі «Кривіцька і Кривіцький проти України», вислів «згідно із законом» (*in accordance with the law*) в контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод вимагає граничної якості самого закону: він має бути доступним, чітко сформульованим, передбачуваним і захищати людину від свавілля [30]. Якість закону здобуває принципової уваги і в інших рішеннях ЄСПЛ, наприклад, у справах «Раду проти Молдови» (*Radu v. Moldova*) від 15.04.2014 р. [31], «Щокін проти України» (від 14.10.2010 р. [32] тощо. У листі ВССУ від 22.05.2017 р. № 223-943/0/4-17 зазначається: «Відсутність у національному законодавстві необхідної чіткості й точності порушує вимогу «якості закону». У разі коли національне законодавство припустило неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків осіб, національні органи зобов'язані застосувати найбільш сприятливий для осіб підхід. Тобто вирішення колізій у законодавстві завжди тлумачиться на користь особи» [18].

Висновки. Таким чином, на прийняття судами рішень у питаннях, що є предметом цього дослідження впливає низка взаємопов'язаних чинників: а) констатація прогалин в українському

законодавстві про адміністративну відповідальність, щодо моменту виявлення адміністративного правопорушення; б) відсутність чітких прикладів правового регулювання (визначення) з подібних правовідносин, що виключає можливість застосувати аналогію закону; в) необхідність застосування судами загальних принципів права (у разі наявності прогалини правового регулювання), а саме – верховенства права; г) наявна практика ЄСПЛ і обов’язковість її врахування при здійсненні правосуддя національними судами щодо правової визначеності закону; г) обов’язок судів (за відсутності чіткості закону) застосувати найбільш сприятливий для осіб підхід.

Поспудуючи ці чинники, приходимо до єдиного правильного у наявних умовах висновку – місцеві суди під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов’язані з корупцією при вирішенні питання про вплив чи достатність строку для притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності повинні застосовувати найбільш сприятливий підхід (для особи, яка притягається до відповідальності) у визначенні моменту (дня) виявлення такого проступку. З двох наявних (у нашій ситуації) є той, який пов’язує момент виявлення адміністративного проступку з моментом отримання інформації про таке порушення особами чи органом державної влади уповноваженими на складання протоколу про адміністративне правопорушення, пов’язане з корупцією. Саме у цьому випадку термін впливу накладення адміністративного стягнення на особу, яка притягається до адміністративної відповідальності включає не лише стадію розгляду справи та винесення постанови, а й порушення справи та адміністративне розслідування.

Маємо визнати, що такий висновок перекреслює наші власні попередні умовиводи щодо того ж самого питання, до яких раніше ми дійшли скоріше шляхом абдукції (виведення найкращого пояснення для більш зручної для Національної поліції практики). Але зараз, під час дослідження окресленої проблеми з позиції застосування принципу верховенства права і практик ЄСПЛ щодо пріоритету прав людини, саме останній підхід видається нам істинним. Результати цієї статті, демонструючи певну генезу наукового вирішення окремо взятої проблеми, стануть у нагоді суддям для формування їх особистого ставлення («внутрішнього переконання») у вирішенні цієї та інших проблем забезпечення прав учасників адміністративно-деліктних відносин в умовах не завжди чіткої визначеності національного законодавства. Подальші дослідження мають бути спрямовані на законодавче закріплення чіткого визначення моменту виявлення адміністративного правопорушення, пов’язаного з корупцією.

Література:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 17.09.2025).
2. Рева С.І., Веселов М.Ю. Феноменологічне розуміння корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних із корупцією. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. Вип. 1. С. 63–70. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-1-8>.
3. Звіт про стан протидії корупції за 2024 рік / Портал MBC України. Статистика, файл Microsoft Excel. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/activity/prevention-corruption/statistika> (дата звернення: 17.09.2025).
4. Звіт про стан протидії корупції за 2023 рік / Портал MBC України. Статистика, файл Microsoft Excel. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/activity/prevention-corruption/statistika> (дата звернення: 17.09.2025).
5. Звіт про стан протидії корупції за 2022 рік / Портал MBC України. Статистика, файл Microsoft Excel. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/activity/prevention-corruption/statistika> (дата звернення: 17.09.2025).
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24): Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 01.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n195> (дата звернення: 17.09.2025)..
7. Гнатюк С.С. Провадження в справах про адміністративні проступки: проблеми питання структури: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 156 с.
8. Терещук О.В. Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення: автореф. дис. ... к.ю.н. 12.00.07. Одеська національна юридична академія. Одеса, 2000. 22 с.
9. Панафеда Н. Проблемні питання правозастосування під час судового розгляду справ про адміністративне правопорушення, пов’язане з корупцією, щодо порушення вимог фінансового контролю та причини їх закриття. *Вісник прокуратури*. 2018. № 4. С. 93–107.
10. Абдулкадірова Е.Е. Розгляд справ про адміністративні правопорушення патрульною поліцією: дис. ... д-ра філософії за спеціальністю 081 – Право. Київ: НАВС, 2020. 196 с.
11. Борисова Ю.В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення, що пов’язані з корупцією: загальнотеоретичний аспект. *Правова позиція*. 2020. № 4 (29). С. 14–17. DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2020-4.3>.
12. Мінченко С., Сенік В. До проблеми визнання триваючими адміністративних правопорушень, пов’язаних з корупцією. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2019. № 2. С. 53–72.
13. Живицька Л.І. Стадії провадження справ про адміністративні правопорушення при їх розгляді різними державними органами. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2012. № 6. С. 161–167.
14. Монаснко А.О. Правове забезпечення документування адміністративних правопорушень органами Національної поліції України. *Нове українське право*. 2023. № 3. С. 88–95. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.3.13>.
15. Євдокимов Д.А. Адміністративно-правові засади здійснення розслідування у справах про адміністративні правопорушення органами Національної поліції: дис. ... д-ра філософії за спеціальністю 081 – Право. Київ: НАВС, 2021. 225 с.
16. Веселов М.Ю., Рева С.І. Правова проблема визначення моменту виявлення адміністративного правопорушення (на прикладі правопорушень пов’язаних з корупцією). *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1. С. 188–194. DOI: [10.31733/2078-3566-2024-1-200-207](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-1-200-207).
17. Лист-роз’яснення Національного агентства за запобігання корупції від 18.03.2021 № 22/3-79вих-21. 3 арк.
18. Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов’язані з корупцією: Інформаційний листі ВССУ від 22.05.2017 р. № 223-943/0/4-17. URL: <https://iv.od.court.gov.ua/sud1509/pres-centr/news/356017/> (дата звернення: 17.09.2025).
19. Приходько А.А. Момент виявлення корупційного правопорушення. Стаття. URL: <https://prikhodko.com.ua/my-i-zmi/my-i-zmi/stattya/moment-vuyavlennya-korupcijnogo-pravoporushennya/> (дата звернення: 17.09.2025).
20. Постанова Полтавського апеляційного суду від 19.06.2024 р. у справі № 524/7881/23. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://surl.li/tsgdml> (дата звернення: 17.09.2025).
21. Постанова Чорнобаївського районного суду Черкаської області від 10.05.2023 р. у справі № 709/411/23. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://surl.li/upgen> (дата звернення: 17.09.2025).
22. ОАО Neftyanaya Kompaniya YUKOS v. Russia (Just satisfaction), no. 14902/04, § 571, ECHR 2014. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%5B%22001-145730%22%5D%7D> (дата звернення: 17.09.2025).

23. Постанова Верховного Суду від 05.03.2025 р. у справі № 205/5586/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736579> (дата звернення: 17.09.2025).
24. Веселов М. Ю., Веселова Л. Ю. Ефективність адміністративно-правового регулювання: теоретично-прикладний вимір. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 3. С. 69–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-3-09>.
25. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 р. № 3354-IX. Дата оновлення: 19.04.2025. URL: <https://surl.li/pxdgvx> (дата звернення: 17.09.2025).
26. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 04.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 17.09.2025).
27. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330): Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 01.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#n320> (дата звернення: 17.09.2025).
28. Про судострій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. Дата оновлення: 04.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 17.09.2025).
29. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. Дата оновлення: 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15/conv#o130> (дата звернення: 17.09.2025).
30. Справа «Кривіцька та Кривіцький проти України» (Заява № 30856/03): Рішення Європейського суду з прав людини. Заява від 02.12.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_774#Text (дата звернення: 17.09.2025).
31. Справа «Радун проти Молдови» (Radu v. Moldova) (Заява № 50073/07): Рішення Європейського суду з прав людини. Рішення від 15.04.2014. URL: <https://surl.li/fhovtf> (дата звернення: 17.09.2025).
32. Справа «Щокін проти України» (Заяви № 23759/03 та № 37943/06). Рішення Європейського суду з прав людини. Заява від 14.10.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858#Text (дата звернення: 17.09.2025).

Reva S. Determination of the moment of detection of an administrative offense related to corruption: genesis of the scientific solution of the existing problem

Summary. The article raises an important problem for administrative tort proceedings – determining the moment

of detection of an offense related to corruption. The lack of a clear definition of this moment in the legislation of Ukraine is noted, which leads to ambiguity in judicial practice. Existing views are analyzed, in particular the positions of scientists and law enforcement entities, including the National Agency for the Prevention of Corruption and the courts. In administrative science and judicial practice, two main approaches have developed to determining the moment of detection of an administrative offense related to corruption. The first approach: the day of drawing up the relevant protocol is considered the beginning of the calculation of the term for detecting an administrative offense. This view is supported by the National Agency for the Prevention of Corruption. The argument in favor of this approach is that it is at this moment that all the necessary data are clarified and the signs of the composition of the administrative offense are established. The second approach: the beginning of the term should be associated with the day of detection of the signs of the offense by the body authorized to draw up the protocol. This approach is often found in court decisions. The scientific community also does not have a unified position on this issue, which is confirmed by a selective analysis of publications. The article demonstrates the genesis of the formation and transformation of the author's own scientific view on the issue: from the first (by abduction) to the second (from the position of applying the principle of the rule of law and the practices of the European Court of Human Rights regarding the priority of human rights). The study emphasizes that according to the practice of the European Court of Human Rights, laws must be high-quality, clearly formulated and predictable. If national legislation allows for ambiguous interpretation, courts are obliged to apply the approach most favorable to the person. Since there is a gap in the legislation of Ukraine regarding the determination of the moment of detection of an administrative offense, courts must overcome it, guided by general principles, in particular the rule of law. The conclusion states that local courts, when considering cases of administrative offenses related to corruption, must apply the approach most favorable to the person being held liable. This means that the moment of detection of an offense should be considered the moment of receipt of information about the offense by authorized persons or a state authority that has the right to draw up a corresponding protocol.

Key words: administrative offenses, offenses related to corruption, proceedings in cases of administrative offenses, moment of detection of an offense, ECHR practice, rule of law.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла 20.10.2025
Статтю прийнято 06.11.2025
Стаття опублікована 10.12.2025